

מעמקים

מעובד מתוך שיעורי הרב יצחק שפירא

ראש ישיבת 'עוד יוסף חי'

בס"ד | פרשת מטות-מסעי | תשפ"ה | גיליון 57

התקשרות
לצדיקים, עבודה
עברית והמהפכה
הרביעית – מה
הקשר?

שו"ת בעבודת ה'

עמוד 27

מדוע האבא והבעל
יכולים להפר נדרים
מסויימים?

הפרת נדרים וטיפול
באנורקסיה

עמוד 16

כיצד התורה
עושה שיהיה
בינינו שלום

זכויות הפרט
ושנאת חנם

עמוד 6

הקדמת המערכת

שבת שלום לקוראי מעמקים היקרים! לפניכם עלון חדש מלא בתוכן חסידי – מאמרי 'השכלה' ו'עבודה', והתבוננויות מרתקות.

נפתח, כדרכנו, במאמר על פרשת השבוע, **ארץ ישראל – מקום הקשר עם ה'.** על שני חלקים בקשר בינינו לקב"ה, ועל שתי המצוות של ארץ ישראל שכל אחת מהן מביאה לידי ביטוי חלק אחר בקשר.

לאחר מכן נעבור לשיעור עמוק ואקטואלי (עם שייכות לפרשת השבוע), **זכויות הפרט ושנאת חנם.** על כיצד נעשה שלום אמיתי בינינו, מאיפה נובעת באמת הזכות שלנו לקיום, ולמה האמירה הזו מעצבנת כל כך חלקים מסוימים בעם ישראל...

המאמר הבא, **הפרת נדרים וטיפול באנורקסיה**, הוא מאמר יסודי בתורת הנפש (גם הוא בשייכות לפרשת השבוע), בו נעסוק בניתוח התפתחות של הפרעות אכילה, ועל כיוון חסידי לטיפול.

ולבסוף, **שו"ת מרתק וחשוב בעבודת ה',** הפעם על התקשרות לצדיקים ועל דרך ה'הידור במצוות' שמו"ר הרב יצחק גינזבורג רוצה להנחיל לנו.

שבת שלום ומבורך, **המערכת**

לשאלות, הערות, ולקבלת העלון

shiurimshapira@gmail.com

או בטלפון 0537246111 – יוסף חיים

לשמיעת השיעורים בקול הלשון 0733718149

ארץ ישראל – מקום הקשר עם ה'

כשם שבקשר בין איש ואשה חלק מהותי מהקשר הוא ההתרחקות מכל קשר אחר – כך הישיבה בארץ ישראל והשראת השכינה בבית המקדש, תלויים בשירוש העבודה זרה ובגירוש הגויים מן הארץ.

מהפסוק בפרשתנו "והורשתם את הארץ וישבתם בה" (לג, נג), לומד הרמב"ן שיש מצוות עשה ליישב את הארץ. אבל כידוע, הרמב"ם לא מנה את מצוות יישוב הארץ כחלק מתרי"ג מצוות. מדוע הרמב"ם לא מנה את מצוות יישוב הארץ? גם פרשנים אחרים (ראה רש"י ואור החיים) אומרים שדברי הרמב"ן הם לא פשט הפסוק. פשט הפסוק מדבר על גירוש הגויים וסילוק העבודה הזרה מארץ ישראל, כאשר בזכות גירוש הגויים, נזכה לשבת בבטח בארץ. וכמו שכתוב בספרי (על הפסוק "וירישתם אותה וישבתם בה") "בשכר שתירש - תשב".

שני חלקים בקשר

ניתן להשוות את הקשר בין עם ישראל לה' לקשר בין איש ואשה. בקשר בין איש ואשה יש שני חלקים: החלק הראשון הוא התרחקות מכל קשר אחר, החלק השני הוא החיים המשותפים, הקשר הטוב שיש בין האיש והאשה.

כך, גם בקשר בין ה' לעם ישראל יש שני חלקים: החלק הראשון הוא שלא יהיה שום קשר עם אף אחד אחר, והחלק השני הוא השראת השכינה בעם ישראל. שני החלקים הללו באים לידי ביטוי במצוות שמקיימים דווקא בארץ ישראל:

מצוות שירוש עבודה זרה נוהגת דווקא בארץ ישראל: "ואבדתם את שמם מן המקום ההוא - בארץ ישראל אתה מצווה לרדוף אחריה (אחרי העבודה זרה), ואי אתה מצווה בחוצה לארץ לרדוף אחריה" (ספרי). בנוסף, ישנם מצוות רבות על כך שלא יהיו בארץ ישראל גויים שעובדים עבודה זרה, ושלא שומרים שבע מצוות בני

נח: הריגת וגירוש שבעת עממים בזמן יהושע בן נון, "לא תחונם", "לא ישבו בארצך" וכיוצא בזה.

גויים שעובדים עבודה זרה ולא שומרים שבע מצוות בני נח מתנגדים לה', ולא מחוייבים לקשר עם ה', וממילא הם מפריעים לקשר בין ה' לעם ישראל. עם ישראל מחוייב מעצם טבעו לקשר עם ה', ולכן הוא קשור לה' תמיד. אבל הגויים נהיים בקשר עם ה' רק כאשר הם מכניסים את עצמם להיות מחוייבים אליו, כלומר רק כאשר הם מתגיירים (או כגר תושב או כגר צדק). לכן כל עוד הגויים לא מתגיירים אסור שהם יהיו בארץ ישראל, המקום של הקשר בין ה' לעם ישראל.

גם החלק השני של הקשר בין ה' לעם ישראל, השראת השכינה, מתבטא במצוות שמתקיימות רק בארץ ישראל, או יותר נכון רק בבית המקדש. את עבודת המקדש, שכוללת חלק נכבד מאוד מכלל התרי"ג מצוות, מקיימים רק בארץ ישראל, רק בבית המקדש.

יישוב הארץ - שמחת ה' בנו

בכך שאנחנו מרחיקים כל מי שלא מחוייב לה', וממילא הוא לא חלק מהקשר עם ה', ה' שמח שאנחנו נמצאים איתו בביתו - בארץ ישראל, וכפי שצוטט לעיל מהספרי "בשכר שתירש - תשב"; בכך שאנחנו מקיימים את כל המצוות בארץ, ובפרט את מצוות בניין המקדש והעבודה בו - ה' שמח להשרות את שכינתו בבית המקדש, ולהיות איתנו.

נמצא שמה שמוטל עלינו זה לגרש את הגויים ולקיים את כל המצוות, וה', מצידי, נותן לנו את הארץ, ומשרה את שכינתו בינינו. כלומר לפי הרמב"ם ושאר המפרשים ישיבת הארץ היא לא המצווה המוטלת עלינו, אלא השכר שה' נותן לנו, והשמחה שה' שמח בנו, בזכות והורשתם - וישבתם בה.¹

בימי בין המצרים הללו אנחנו מתפללים לה' שיחדש את הקשר העמוק איתנו, הקשר שמקומו הוא דווקא בארץ ישראל ובבית המקדש, ושלא יהיה אף

¹ והרחבנו על כך במעמקים לפרשת שלח שנה זו.

אחד שיפריד ויפריע לקשר הזה. "להכרית כל החוחים והקוצים הסובבים את השושנה העליונה, ולחבר אשת נעורים עם דודה באהבה ואחוה ושלווה ורעות".

זכויות הפרט ושנאת חנם

כשבוע לאחר שמחת תורה תשפ"ד, בעקבות המלחמה, העביר הרב שיעור על ענייני שלום ומלחמה. היות והשיעור מתבסס על המאמר ד"ה "החלצו" הנדפס בלקוטי תורה על הפרשה (שאדה"ז היה נוהג לומר אותו פעם בשנתיים שלש על מנת לטהר את אויר העולם, כמובא בלוח היום-יום כח תמוז), וכן הוא מדבר באריכות על ענייני אהבת ישראל – דבר שצריך להתחזק בו בפרט בימי בין המיצרים, ראינו לנכון לפרסם שיעור זה עכשיו.

פתיחה

"עת מלחמה ועת שלום", אם הניגוד של מלחמה הוא שלום אז כדאי לדבר קודם על מהו שלום ואחרי זה ממילא לדבר על מהי מלחמה.

יש מאמר חשוב ומפורסם של אדמו"ר הזקן, נקרא "החלצו" (לקו"ת מטות), שם הוא מדבר על המושג של שלום ועל המושג של מלחמה. הוא מסביר שעיקר המלחמה של ה' היא במדין, שזה מלשון מדון, הוא מסביר באריכות שקליפת מדין היא הרצון להיות במלחמה, וה' נלחם בזה, ומה שאנחנו באמת רוצים זה שלום. הוא מדבר שם על הרבה סוגי שלום, ונדבר עליהם קצת לפי ההקשר למציאות שלנו.

הוא מתחיל מזה שבזמן הכניסה לארץ ובית המקדש הראשון, המלחמה שלנו היתה מול שבעת עממי כנען, שהם קשורים לשבע מדות הלב, ומכיוון שהם לא נתקנו מספיק לכן הייתה גלות של שבעים שנה לתקן את זה. אך בזמן בית שני המלחמה היתה בשנאת חנם, שזה עוון הרבה יותר דק, שהוא קשור למוחין ולא למדות, וזה נקרא מלחמת מדין.

המלחמה העיקרית – עמלק או מדין?

זה מפתיע קצת כי אנחנו יודעים שהמלחמה הכי עיקרית זה המלחמה בעמלק, "מלחמה לה' בעמלק מדר דר"², ופתאום הוא אומר שמלחמת ה' היא דווקא במדין.

אמנם אפשר לראות בפסוקים שהמלחמה במדין היא מאוד חשובה, רואים כך מלשון הפסוק "מלחמת הוי" במדין". וכן רואים שהחיים של משה רבנו קשורים למלחמה הזו, כמש"כ "ואחר תאסף אל עמך". הוא גם מסביר במאמר שכדי לקבל את התורה היה צריך להכניע קליפת מדין, שזה בעצם מה שיתרו התגייר.

מלחמת מדין בימים ההם או בזמן הזה?

בכלל צריך להבין, שהוא בעצם רוצה להגיד שקליפת מדין קשורה לשנאת חינום שבגללה עדיין לא נבנה הבית מאז חורבן בית שני, והרי בכלל לא מצאנו מדיינים בתקופה הזו³. מילא לגבי עמלק כתוב בתורה "מדר דר" אז מובן שזה נמשך כל הזמן, וכן מצינו שהם היו קצת לפני בית ראשון בזמן שאול ובזמן דוד, ואח"כ מצינו שהיו בתחילת בית שני, ורואים בחז"ל שהסוף שלהם זה בתחלת בית שלישי. אך לגבי מדין לא מצאנו דבר כזה.

מה שחשבתי קצת לתרץ, ואולי זה יעזור לנו בהמשך, זה שכשהוא רוצה להגיד שהמלחמה היא מלחמה במדין אז הוא בעצם מסביר שיש עימות בין משה רבנו – שזה הדמות של התורה שבכתב – לבין מדין. אז אפשר להגיד שכמו שאע"פ שהתורה שבכתב והתורה שבע"פ זה אותה תורה רק שהיא מתגלה בפנים חדשות (שבמקום להגיע על ידי נבואה מבחוץ, היא מגיעה על ידי חכמי ישראל מבפנים),

³ אמנם זה שמדין קשורים לשנאת חינום זה מאוד מובן. כמו שרואים כשהייתה מלחמה בין ישראל למואב מדין יצאו להילחם בישראל למרות שהם לא היו קשורים, הם היו שונאים למואב והתחברו איתם רק בשביל להילחם עם ישראל, כלומר גם כשהם עשו שלום, כל השלום שלהם הוא בשביל השנאה.

² אמנם אפשר לראות בפשט הפסוקים שמדין ועמלק קצת קשורים, גם מזה שכשמשוה רבנו בורח ממצרים הוא מגיע למדין ומשמע מזה שזה קרוב למצרים, ומצד שני ברגע שעם ישראל יוצא ממצרים הוא נפגש בעמלק אז נראה שגם הם קרובים למצרים ובעצם שניהם נמצאים באותו אזור. כך גם בפסוקים של גדעון ניתן לראות שיש שייכות ביניהם, וכן בפסוקים בשמואל ובתהלים. אך סוף סוף אלו שתי קליפות שונות, שצריך להבין את ההבדל ביניהם.

כך גם קליפת מדין ושנאת חינום זה אותה קליפה רק שמתגלה בפנים חדשות (שבמקום להגיע על ידי מדין שמשפיעים על עם ישראל מבחוץ, היא מגיעה בתור משהו דק שצריך לשרש אותו מתוכינו).

נוכחות ה' היא שלום שבתוך כל אחד

לפני שנכנס ממש לתוך המאמר נגיד משהו כללי:

בבסיס המאמר מונח שעיקר הבעיה שלי שגורמת שיהיה לי שנאת חינום, היא שאין לי שלום בתוכי, והוא מסביר שהשלום שבתוכי זה נוכחות של ה', וזה שאין בתוכי נוכחות ה' זה בעצם מה שגורם לכל השנאת חינום. כך הוא למד את מאמר חז"ל (סנהדרין צט): "כל העוסק בתורה לשמה משים שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה, שנאמר 'או יחזק במעזי, יעשה שלום לי, שלום יעשה לי'".

כדי להסביר מה הכוונה שאין בתוכי נוכחות של ה' הוא אומר שבעצם אני מרגיש שהקב"ה הוא 'אין' ואני רוצה להפוך אותו ליש, ויש מתח בין שני הצדדים. כדי להבין את זה טוב קודם נסביר את זה איך שזה בקלוקל, ואח"כ איך שזה בתיקון: אם לדוגמא יש לי איזה שיטה בעבודת ה', והפכתי את השיטה הזו לאלוקות עצמה אז זה נהיה כמו עבודה זרה, כמו פסל; ומצד שני אם אין לי שום שיטה אז אין לי שום דבר וזה כאילו "עזב ה' את הארץ". ככה זה נראה כשזה בקלוקל, ששני הצדדים הם בעייתיים, אך אם אני מסתכל על זה בתיקון זה כך: אם אני אומר שה' הוא 'אין' זאת אומרת שאין מציאות בכלל והכל בטל אליו לגמרי, ואם אני אומר שהוא 'יש' זאת אומרת שיש לי תחושה שה' נמצא בתוכי חזק, ממש נמצא בתוך העבודה שלי.⁴ א"כ יש כאן סתירה שיוצרת מתח.

מה שמיישב את הסתירה הזאת בתוכי זה התורה, כי התורה זה איך שה' – למרות שהוא לא שייך לא לאין ולא ליש – הוא מחליט איך הוא רוצה להיות. כלומר

⁴ 'אין' (ראה באריכות ב'הדרן על הרמב"ם' י"ט כסלו תשל"ה)) אין דבר אחר יכול להמציאות [מה שאמרנו, שהכל בטל לה']. ואם יעלה על הדעת שאין כל הנמצאים מולבדו מצויים הוא לבדו יהיה מצוי. ולא יבטל הוא לבטולם. שכל הנמצאים צריכין לו והוא ברוך הוא אינו צריך להם ולא לאחד מהם. לפיכך אין אמתות כאמתת אחד מהם.

⁴ נאמר את זה בלשון הרמב"ם, הרמב"ם בתחילת היד החזקה כותב: "סוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש שם מצי ראשון [זה מה שאמרנו שה' הוא 'יש']. והוא ממציא כל נמצא. וכל הנמצאים משמים וארץ ומה שביניהם לא נמצאו אלא מאמתת הנמצא [זה שאמרנו שה' נוכח בתוך עבודת ה' שלנו]. ואם יעלה על הדעת שהוא אינו מצוי [מה שאמרנו שהוא

גם הנוכחות של ה' שדיברנו עליה וגם הביטול לה' שדיברנו עליו, שניהם זה איך שזה נראה מצידי, אבל אם אני לומד תורה זה איך שזה נראה מצידו, ומצידו באמת שני הצדדים קשורים ביחד ויש שלום ביניהם.

שורש השנאת חנם

כדי שיהיה לנו יותר קל להבין מה הכוונה שהתורה עושה שלום, נסביר קצת מה הוא השורש של שנאת חנם: התפיסה הפשוטה שלנו היא שכל אחד קיים כאוטונומיה, יש לו את ה'מרחב הפרטי' שלו⁵, כלומר הנחת העבודה היא שאני נפרד לעצמי, ומה שמגדיר את הקיום שלי זה מה שיש אותי כנבדל מאחרים.

זה מה שנקרא כאן "קליפת מדין", מדין מאוד מגינה על הפרט וממילא זה מייצר הרבה שנאת חנם, כי זה אומר שהקיום של כל אחד זה מה שהוא נלחם על הזכויות שלו, ולדאוג לזכויות הפרט זה אומר לתת לכולם לריב אחד עם השני, ואם אתה לא נותן לכל אחד להלחם על הפרטיות שלו אתה מוחק אותו.

כל הדבר הזה מאוד קשור למה שקורה היום, מזה נובע המושג "קדושת הפרט" (שמאוד מחפשים שהפרט לא ימחק), זה קשור לעניין של דמוקרטיה, וזה קשור לכל מערכת המשפט, שכאילו באה להגן על הפרט מהדורסנות של הרוב, שהרוב לא יוכל למחוק אותו. אם הכלל יותר חזק מהפרט זה מה שנקרא "פשיזם".

המלחמה הזאת היא דקה מן הדקה, משום שהנפרדות הזו היא באמת שורש מאוד קיומי, יש כאן באמת שאלה כיצד אתה מגדיר את הקיום שלך וכיצד אתה לא מוחק אותו. באיזשהו מקום מדין צודקים, שהרי מה שמגדיר פרט מסויים מכל הפרטים זה שהוא זה הוא ושהוא זה לא כולם, ואז ממילא יש לו זכויות הפרט והגנה מפני הרוב שלא ירמסו אותו וכו'.

בעיקרון אין שום קנה מידה שאומר מה הם אותם זכויות הפרט, הכל מגיע לך, והסיבה שבפועל אתה לא יכול להתפשט על הכל זה כי גם השני קיים וגם הוא רוצה להתפשט על הכל לגמרי. כל אחד אמור להתפשט על הכל לגמרי, אז בעצם

⁵ במקום אחר על הנזק בכך, ועל הדרך לעשות את זה עפ"י התורה הקדושה.

כמו שמדברים היום הרבה כשרוצים להסביר לילדים מה זה מוגנות, והארכנו

כל אחד רב על הטריטוריה שלך. אז בעצם אני מרגיש שאני סובל בגלל כולם, או שאני יחשוב שהם באמת לא בסדר שהם לא מתחשבים בי.⁶ התפיסה הזו היא השורש של השנאת חינוך, וזה ממש חשוב להבין את זה. אם זה ההגדרה שלי – שמותר לי להתקיים, יוצא שכל עצם הקיום שלי זה מה שאני נלחם על הקיום שלי ותובע להיות קיים. וממילא כל פרט הוא קיים לעצמו, עצם הקיום שלו זה שהוא צועק "אני קיים". וכל הקיום שלו זה שהוא נלחם על הקיום שלו, ויוצא שהכל זה שנאת חינוך.

התפיסה הזו כ"כ חזקה, שצריך להגן על הזכויות של כולם, עד שהם מרגישים שאם מישהו מגדיר את עצמו כחמאסניק זה בסדר, זה ההגדרה שלו, זה הקיום שלו, אתה רוצה לקחת לו את ההגדרה שלו?! אתה לא יכול לקבוע למישהו אחר מה הוא.

לפי התפיסה הזאת, הקיום שלי הוא העצמאות שלי שאני יכול להגן על עצמי, אז העצמאות של מדינת ישראל זה שהיא יכולה להגן על עצמה. כך ניתן לראות בנאומים של ביבי "אנחנו יכולים להגין על עצמנו", הוא אומר את זה ביחס למדינות ולא ביחס לפרטים, כי הוא פאשיסט (יחסית לשמאל).

גם הפמניזם קשור מאוד לזה, מרגישים שהאיש מוחק מאוד את האישה, והאיש לא רוצה את זה, אז הוא צועק שחייב להיות זכויות האישה, והאישה מאמינה לשטויות שלו והיא מתחילה גם לצעוק את זה עד שזה נראה כמו שזה נראה. חבורה של נשים שצועקות שיש להם את הזכות קיום שלהם, אתה רואה את כל הרוע יוצא החוצה, כל האגואיזם. אין תמימות, אין כלום, הכל זה חייתיות כזו.

נעבור עוד שלב, מדוע זה שאני נלחם על הקיום שלי זה מעורר שנאה: אם אני דורש את הזכויות שלי אז בעצם מה שאני מרגיש בעיקר בעיקר זה שמעצבן אותי שאני צריך להילחם כל הזמן על הקיום שלי. אני שונא את זה שאני קיים, כי

יותר ילדים זה אומר שפחות אכפת לך מכל אחד.

⁶ אפילו מולידים ילדים בצורה כזו שלא כל פרט הוא עומד בפני עצמו. לכן ככל שיש לך

מה שאני קיים זה לריב בלי סיבה על מה שאני קיים, אני מכור לזה, זה מתיש ומעצבן ובכל זאת אני רוצה את זה.

איך מגיעים מזה לשגאת חינם? כמו בני זוג ששונאים אחד את השני בגלל שכל אחד מוציא מהשני את הרוע, כלומר כשהם בעימות גדול – כל אחד מוציא מהשני איזה משהו שהוא מרגיש שבלי השני הוא בחיים לא היה מגיע לכאלה מקומות. אז אותו דבר פה, השגאה היא שאני מרגיש שמה שאני צריך להילחם על הזכויות שלי זה הכל בגלל הסביבה.⁷

התורה עושה שלום

אחרי שהארכנו בזה יהיה לנו יותר קל להבין מה הכוונה שהתורה עושה שלום. מה התירוץ לכל הדבר הזה? הרי באמת הם מקשים קושיה נחמדה – הרי זה הקיום שלי, איך אפשר למחוק את זה? התירוץ לזה הוא שבאמת מה שעושה שאני אהיה קיים זה לא מה שאני דורש את הקיום שלי, אלא זה שה' רוצה שאני אהיה קיים – זה מה שעושה שאני אהיה קיים.

הקב"ה אומר: אתם באמת לא רוצים את זה מצד עצמכם, אפילו זה מעצבן אתכם ומתיש אתכם (כמו שאמרנו). אבל אני רוצה את זה – וכל מה שאתם רוצים את זה רק בגלל שאני רוצה את זה. זה שיש לכם את זכויות הפרט זה בגלל שאני רוצה אתכם. ואז אתם מרגישים מאוד חזק שאתם רוצים את הקיום שלכם כי אם ה'

הנוקבא, אני מרגיש שזה מאוד מאוד חשוב, היא לא מרגישה שהיא יכולה להמציא את זה, אבל פשוט היא מרגישה שזה המציאות שלה שהיא באמת רוצה את זה, אז זה לא קליפה גמורה. זו קליפה שיכולה לעלות, להתגייר, אדרבה זה הכי טוב שיש. אבל אם אתה בא ואומר – טוב, אם זה ככה, אז ככה זה צריך להיות. כלומר שמה מקיים את העולם? שהעולם רוצה להיות קיים. אז זה מנתק לגמרי מהקב"ה, כי זה בעצם להגיד שהעולם יכול לקיים את עצמו וזה נקרא מואבי. האלקים אצלם זה הכח של המציאות לקיים את עצמה.

א"כ מואב זה שהמציאות היא עצם זה שאני רוצה להיות קיים, ומדין זה שכלפיך אני קיים ושיש לי את הזכות לדרוש את המציאות והקיום שלי לעומתך.

⁷ אחרי שהסברנו מה זה מדין נסביר קצת על מואב: הקליפה של מואב זה עצם הרצון להיות קיים. מאיפה נולד מואב? אחרי הפיכת סדום בנות לוט חשבו שהעולם נכחד, הם מאוד רצו שהעולם יהיה קיים. לכאורה זה דבר טוב, ובאמת יש בזה משהו טוב, חז"ל הרי מציינים שמה יצאה רות המואבית (שממנה בסופו של דבר יצא מלך המשיח). אבל הטוב שבזה הוא דווקא בצד של הנוקבא, וכמו שדרשו "מואבי ולא מואבית", אך בצד של הדכורא זו ממש קליפה גמורה שאי אפשר להעלות אותה. לעולם אי אפשר להעלות את המואביים (והארכנו על כך הרבה בשיעורים בחג שבועות במשך השנים).

מה ההבדל בין הנוקבא לדכורא? אם אני בפשטות רוצה שיהיה קיום בפועל שזה

רוצה אותי אז זה סיבה טובה לרצות את עצמי. אם הייתם יודעים שזה בגלל שאני רוצה את זה אז לא היתה לכם בעיה בזה שאתם רוצים את זה. כלומר ה' עשה אותנו מכורים להיות נלחמים על זה שאנחנו קיימים, ואם אתה חושב שבאמת זה רק בגלל שה' רוצה אותנו זה נראה אחרת, זה שלום.

הקשר בין המלחמה היום לבין שנאת חנם

אני רוצה לחבר את זה עוד קצת למציאות היום: רוצים שיהיה זכויות הפרט ושיהיה שיוון ולא יהיה הבדל גזע דת ומין כידוע, וגם אם הוא ממש חמאסניק ומשהו שאתה ממש לא רוצה אותו – זה לא משנה! אתה צריך להכיר בזה שיש גם דמויות מאוד רחוקות ממך וגם להם יש זכויות! וממילא נותנים מקום לכל אחד לתבוע את הקיום שלו. לזה הם קוראים מלחמה ברשע, הרשעות זה לבטל את הקיום של הפרט, ולא רוצים את זה ובזה נלחמים.

יוצא א"כ שכל הלגיטימציה שהם נותנים לרשע, הם עושים זאת מתוך מלחמה ברשע. לכן אנשים היום פתאום מתהפכים ברגע אחד, רגע אחד אני יכול לחשוב שזה זכויות הפרט, וברגע השני אני חושב שצריך להילחם ברשע, לא יציבים בנפשם, מתהפך כל כך מהר. כל עוד הוא יכול לפרש את זה לא כרשע הוא משאיר את זה כרשע דק שבעיניו הוא לא רשע, וכאשר הוא לא יכול לפרש אותו לא כרשע אלא זה רשע גם יותר מדאי בשבילו אז הוא אומר עכשיו אני נלחם בו לגמרי עכשיו הוא אויב שלי לגמרי. זה מה שרואים היום.

אמרתי את זה כדי להסביר שבסופו של דבר הרבה מאוד מהמלחמה שיש היום היא קשורה מאוד לזכויות הפרט, היא קשורה לכל הקושי הזה של מדין שאני מאוד מאוד רוצה את ההגדרה העצמית שלי ואת הזכויות שלי. וממילא זה נותן המון חסות לרשע ואז כשמתפרץ הרשע אני אומר "את זה אני לא רוצה..." ואז אני בעצמי מתחיל להלחם.

מלחמת ה'

אז מה התיקון של כל זה? זה לשים לב שה' נלחם בזה. אם אתה מגדיר שהמלחמה היא כזאת שבעצם כשהם נלחמים בי אז הם נלחמים בה' אז הכוונה שזה כמו מלחמת מדין⁸.

עכשיו נקשר את זה למציאות של היום וכך נמחיש חזק מדוע זה בעצם מלחמה בה': בזמן האחרון מורגש הרבה שנאה לחרדים, לא רוצים שהם ישלטו. כל השנאה הזאת שיוצאת עכשיו החוצה בצורה מאוד חזקה זה בגלל שהחרדים אומרים שאין דבר כזה זכויות הפרט, שזה לא לגיטימי להגיד שיש לי זכויות כלפי הקב"ה בעצם. לפי מה שהסברנו עד כאן המאמר בעצם בא להגיד שזכויות הפרט הם ההיפך מהתורה, והתורה היא ההיפך מזכויות הפרט. למה? כי זכויות הפרט מניחות שהקיום שלי זה מה שאני נלחם על הזכויות שלי והתורה זה לבוא ולהגיד שהזכויות שלי הם מה שהקב"ה מקנה לי. אני מצד עצמי כלום, והקב"ה הוא מי שמחליט שיהיה לי משהו. ורק בגלל שהוא מחליט שיהיה לי משהו בגלל זה יש לי אותו. זכויות הפרט זה אפילו לא מתחיל, אתה לא זכאי לשום דבר, אבל מה שהוא הרכוש שלך, אפילו הקיום הפרטי שלך – אין לך זכות לתבוע אותו.

נגיד את זה בצורה חריפה אפילו בענייני חושן משפט: מה זה דיני ממונות בתורה? זה לא שדנים בצורה אובייקטיבית מה הכי נכון, אלא זה כאילו הקב"ה עשה מה שנקרא "שודא דדייני", כלומר הוא אמר מה הכי נראה לו, מה הכי בא לו שיהיה הדין. בעצם זה לבוא ולהגיד שהכל שייך לקב"ה, והקב"ה נהנה לתת לך, ומה שעכשיו פתאום זה מגיע לך זה רק בגלל שהקב"ה רצה שזה יגיע לך⁹.

וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו". ולכאורה קשה, שהרי חז"ל אומרים ש"עמון ומואב טהרו בסיחון", כלומר אע"פ שהקב"ה נתן את הארצות של עמון ומואב לעמון ומואב, בכל זאת ברגע שסיחון מלך האמורי כבש אותם אז זה כבר נחשב שלו ולא שלהם; אם כך מדוע לא אומרים אותו דבר אצלנו, הקב"ה בהתחלה נתן לנו את הארץ, ואח"כ כשהגויים כבשו לנו אז הוא נטל ממנו ונתנה להם (כלומר, אולי יש לנו תירוץ טוב מדוע אנחנו לא לסטים שכבשנו ארצות שבעה

⁸ וכמו שרש"י בפסוקים שם (במדבר לא, ג), על כך של"נקמת בני ישראל מאת המדינים" משה רבינו קורא "נקמת הוי", מסביר "שהעומד כנגד ישראל, כאלו עומד כנגד הקדוש ברוך הוא".

⁹ ניתן לזה דוגמא: מתוך רש"י הראשון בתורה, רש"י כותב "ש"אם יאמרו אומות העולם לישראל לסטים אתם, שכבשתם ארצות שבעה גוים, הם אומרים להם כל הארץ של הקדוש ברוך הוא היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו, ברצונו נתנה להם

כשאנחנו אומרים שכל מה שאני קיים זה רק בגלל שהקב"ה רוצה, אז מי שחושב שכל הקיום שלו זה מה שהוא יכול לתבוע את הקיום שלו הוא ממילא נלחם בי, הוא רוצה להגיד "יש לי זכות קיום! לא בגלל ה', אלא כי אני תובע את זה!", ואם אתה מבטל את זה אתה בעצם מבטל את כל הקיום שלי". זה ממש דומה למה שהפמניסטיטיות מרגישות, שהנשים היראות שמים אומרות להם שאין לכן זכויות לתבוע את הזכויות שלך כנשים. אז כשאנחנו עם ישראל אומרים אין לכם זכויות לתבוע זכויות אז בעצם הם נלחמים בנו, ובעצם בה'.

הבירור שנעשה במלחמה היום

לא יודע בדיוק מה קורה היום במלחמה, מקווה שקורים דברים טובים...

מה שמתברר פה היום במלחמה זה שכמה שיהודי נופל לקליפה הזו של זכויות הפרט והוא כאילו מגן על הרשעה בגלל זה, בסופו של דבר בפנים בפנים הוא לא רוצה את הרשעה. נגיד את זה בצורה מצחיקה: ליברמן הרי יודע שתהיה פה בסוף מדינה חרדית, אז כל מה שהוא רוצה להלחם עכשיו הוא בעצם מוכן להילחם בשביל החרדים, הוא רוצה להרוג את החמאס בשביל שיהיה פה מדינה חרדית.

בסופו של דבר באווירה היום אני חושב ששנאת החרדים הזאת התנפצה הרבה מאוד, כל הרצון המאוד חזק להגיד שיש לי זכויות הפרט זה מאוד מאוד התנפץ היום במלחמה הזו. למערכת הייתה אידיאולוגיה מאוד גדולה והיא נשברה במלחמה הזו. אין כבר אפשרות להבין את האידיאולוגיה שהייתה קודם.

שאלה: אתה טוען כלפי החילונים שבזכויות הפרט שלהם הם הרימו את הרשע של החמאס. בא החילוני ואומר אתה עם הפאשיזם שלך עם החרדיות שלך,

אחרים. אך אם אני חושב שכשהוא נתן לי זה עדיין אצלו וזהו עדיין כל הזמן מחליט של מי זה - אז תמיד זה שלו (ואפשר לומר שתמיד הוא רוצה שזה יהיה שלי, כפי שהוא אמר בתורה). זו דוגמא יפה של חושן משפט - הקביעה של מי הארץ היא לא לפי המציאות אלא לפי מה שה' רוצה.

גויים, אך את אותו תירוץ הגויים יכולים להגיד לנו אחר שהם כבשו אותנו). אני חושב שהפשט ברש"י הוא שאם אתה אומר שה' נתן לי לגמרי ועכשיו זה לגמרי שלי ולא של אחרים (ברמה כזאת שגם אם הוא יתחרט זה עדיין ישאר שלי), אז אם לקחו לי אז לקחו לי וזהו, זה כבר לא שלי, עד עכשיו זה היה אצלי ועכשיו זה אצל

אתה מרים את הכוח של איראן. בסוף זה מלווה בהרגשה שיש הרבה עוולות בעקבות זה שאתה בא בשם ה', בשם הכלל, ומוחק את האישיות של האנשים. כשאתה אומר שה' אומר שהוא רוצה את הקיום של אחרים – אם זה נקי אני מקבל את זה, אבל זה לא נקי ולכן אני לא מקבל את זה.

תשובה: זו הייתה הטענה עד עכשיו, אבל זה נשבר. אני חושב שהציבור החרדי היום חושב שהכי טוב זה לתת לכל אחד מה שהוא רוצה, וכל אחד מבין מה כדאי לו. פעם היה צריך כפייה, והיום לא צריך כפייה. כל אחד מבין שהיצר הרע הוא מי שכופה, והתורה דרכה דרכי נועם. עדיף להיות בנחת עם האנשים כי הם יודעים בעצמם מה כדאי להם ומה לא.

אני חושב שהיום זה נשבר גם בציבור השני. הם לא חושבים שהציבור החרדי הוא ציבור איראני. אני חושב שזה נשבר במלחמה. זה ציבור ששותק, מדהים! זה לא מדהים? השליטים האיראנים – הדוסים האיראנים, חסידות איראן, מרן מלכא דאיראן, - זה אנשים שעסוקים כל הזמן בדם באכזריות, זה תמנון רשע, ולהגיד את זה היום על הציבור החרדי זה מוזר.

לשמיעת שיעורי הרב בקול הלשון חייג 073-371-8149	נהנית? רוצה לשמוע עוד?
---	--

הפרת נדרים וטיפול באנורקסיה

מבוסס על מאמרו של אדה"ז בלקוטי תורה לפרשה¹⁰

לפעמים יש לאדם קושי נפשי שגורם לו לרצות לא לאכול. התופעה הזו מצויה במיוחד בגיל הנערות, ושכיחה אצל בנות יותר מאשר אצל בנים, כאשר גם בתוך הבנות ניתן לחלק ולראות שהתופעה הזו קיימת יותר אצל בנות רגישות.

אם כן, בשביל להבין את הקושי הזה, עלינו לשים לב להבדלים בין בנים לבנות, שבאים לידי ביטוי גם בנושא האוכל, וגם להבין למה רגישות גבוהה גורמת את הקושי הזה.

א. רגישות

בנות יותר מחפשות הצדקה לרצונות שלהן

בפעולת האכילה יש משהו גם ולא עדין, מכמה סיבות: ראשית, כאשר האדם אוכל הוא משתלט על משהו. הוא משתמש באוכל בשביל צרכו הוא. שנית, האדם אוכל כי ברור לו שזה טוב ומוצדק שהוא יחיה, והוא יכול לדרוש לחיות. כלומר כאשר האדם אוכל הוא משדר שהצורך שלו לחיות הוא צורך שברור שהוא טוב, והוא לא צריך להצדיק אותו.

הרבה פעמים לבנים קל יותר לרצות משהו בלי להרגיש שהם צריכים להצדיק זאת. לעומת זאת בנות, ועוד יותר בנות רגישות, מרגישות שכאשר הן רוצות משהו, הן צריכות לזה הצדקה, והן לא יכולות לדרוש זאת כאילו זה ברור מאליו.

¹⁰ בעריכת אביחי אביעזר.

ה' ואנחנו, הורים וילדים

ההבדל הזה בין בנים לבנות, דומה קצת להבדל בינינו לבין ה': ה' רוצה לברוא את העולם, הוא בורא אותו, ואין לו צורך להצדיק את עצמו. לעומת זאת כנסת ישראל, אנחנו, מרגישים שבשביל לרצות לחיות אנחנו צריכים שה' ירצה אותנו. אם ה' לא ירצה אותנו ולא יאהב אותנו, נרגיש שאין לנו טעם לחיים, ואנחנו לא יכולים לחיות¹¹.

לא רק על הרצון לחיות זה כך, אלא על הרצון בכלל. אנחנו רוצים שה' ירצה את הרצונות שלנו, ומרגישים שאם ה' לא ירצה את מה שאנחנו רוצים, ולא ישמח ברצונות שלנו - לא יהיה לנו כח לרצות.

ביחס לקדוש ברוך הוא, גם האיש וגם האשה הם כמו אשה; אבל באופן פרטי, האיש הוא דוגמה ומשל לקדוש ברוך הוא, והאשה היא דוגמה ומשל לכנסת ישראל.

גם היחס בין הורים לילדים דומה ליחס של הקדוש ברוך הוא אלינו, כמו שאנו מכנים את הקדוש ברוך הוא 'אבינו': ההורים מולידים את הילדים כי הם רוצים, והילדים זקוקים לראות שההורים אוהבים אותם ושמחים בהם וברצונות שלהם.

רגישות בגיל הנעורים

אם כן, ילד מטבעו זקוק לראות שרוצים אותו ואת הרצונות שלו, ובת, ובעיקר בת רגישה, עוד יותר זקוקה לזה. כאשר נערה לא רוצה לאכול, היא מבטאת את התחושה הזו, שהיא לא יכולה ולא רוצה לבטא בעצמה את הרצונות שלה, אלא מחכה לראות שרוצים אותה ונהנים ושמחים מהרגישות שלה.

מצד אחד לנערה יש רצונות, אבל מצד שני היא מפחדת להביע אותם, כי היא מרגישה שזה גס לרצות. בדרך כלל, כאשר ההורים שמחים בנערה ושמחים ברצונות שלה, היא מרגישה שזה בסדר לרצות. אבל כאשר מדובר בנערה רגישה,

¹¹ וראה באריכות ב'נהלך ברגש' עמ' 26.

לפעמים היא מרגישה שלרצות זה גם, ואז היא מכניסה את כל כח הרצון שלה אל תוך הרצון לא לרצות, הרצון להיות אחת שלא רוצה.

כאשר אדם רגיש לשני, הוא גם רוצה ממנו משהו, וגם רוצה את זה בצורה עדינה ומתחשבת. האיזון בין הרצון לבין העדינות שונה בין אדם לאדם, ואצל נערה רגישה העדינות היא גדולה יותר, וממילא הרצון מוחבא יותר. אבל אין זה אומר שהרצון נחלש. להיפך, ככל שהנערה רגישה יותר, כך כח הרצון שלה מתחזק, שכן הרגישות כוללת גם את הרצון וגם את העדינות.

אלא שכיוון שיחד עם הרצון החזק קיימת אצל הנערה גם עדינות רבה, הנערה עלולה להתבלבל ולחשוב שהעדינות מבטאת את הרגישות, והרצונות לא מבטאים את הרגישות, ולכן היא מחביאה את כח הרצון החזק שלה בתוך העדינות. אבל באמת אין זה כך. לנערה שעליה מדובר יש גם כח רצון חזק וגם עדינות גבוהה, ושניהם מבטאים את הרגישות שלה.

בגיל הנערות, הרצון של הנערה לחוש שרוצים אותה ואת הרגישות שלה, יכול להתפרץ בצורה חזקה בכל מיני ביטויים. הסיבה לכך היא שבגיל הילדות האהבה של ההורים לילדים גלויה, ובגיל הנערות היא מוסתרת יותר. ההורים רוצים שהנערה תפתח אישיות עצמאית, ולכן הם כבר לא רוצים ולא יכולים לבטא את האהבה שלהם בדרך שהם ביטאו אותה בגיל הילדות. אבל דווקא בגלל שהנערה בגיל הזה אכן מתחילה לפתח אישיות עצמאית, חשוב לה מאוד שההורים ירצו וישמחו באישיות העצמאית שלה, שאותה היא מפתחת. הרגישות של הנערה היא חלק מהאישיות שלה, ולכן חשוב לה להרגיש שכאשר ההורים רוצים אותה, הם רוצים גם את הרגישות שלה.

כאשר מדרבנים ומשכנעים נערה כזו לאכול על מנת לגדול ולהתחזק - בעצם משכנעים אותה לרצות ללא רגישות. היא רגישה, ולכן היא לא רוצה לרצות ללא שהיא חשה שרוצים בה וברצונות שלה. אבל לפעמים להורים כבר אין סבלנות לרגישות הזו, והם רוצים שהבת שלהם תרצה ברצון טוב וחזק וללא רגישות. לכן הם מדרבנים אותה לרצות לאכול, בלי לשאול על זה שאלות. הנערה חשה שרוצים שהיא לא תהיה רגישה, וממילא לא רוצים אותה, וזה רק גורם שהיא תחוש עוד

פחות רצויה, ותחוש עוד יותר שהיא לא יכולה לרצות. לכן לפעמים דרבון כזה מחריף את הקושי, ולא פותר אותו.

ב. היחס לפרישות בדברי חכמינו

השאלה האם טוב לפרוש על מנת לא להיות גס נמצאת גם בדברי חכמינו:

מצד אחד חכמינו אומרים "נדרים סייג לפרישות". פרישות היא התרחקות מענייני העולם הזה, שמחספסים את האדם ועושים אותו לגס יותר. האדם רוצה לפרוש ולא להיות גס, ולכן הוא נודר שלא ללכת למקום מסויים שמושך אותו לענייני העולם הזה, וכדומה.

וכך אומר הרמב"ם בהלכות נדרים (יג, כג):

מי שנדר נדרים כדי לכונן דעותיו ולתקן מעשיו הרי זה וריו ומשובח. כיצד כגון מי שהיה זולל ואסר עליו הבשר שנה או שנים. או מי שהיה שוגה ביין ואסר היין על עצמו זמן מרובה. או אסר השכרות לעולם. וכן מי שהיה רודף שלמונים ונבהל להון ואסר על עצמו המתנות או הנתיא אנשי מדינה זו. וכן מי שהיה מתגאה ביופיו ונדר בגזיר וכיוצא בנדרים אלו. כולן דרך עבודה לשם הם, ובנדרים אלו וכיוצא בהן אמרו חכמים "נדרים סייג לפרישות":

כאשר האדם רואה שעיסוק מסויים או אוכל מסויים עושה אותו לגס מידי, והופך אותו לרודף בצע או זולל או שיכור, ולכן נודר לפרוש ממנו - זה דבר טוב.

אבל מצד שני חכמינו אמרו גם שלא טוב לידור ולא טוב לפרוש. וכך אומר הרמב"ם בהלכות דעות (פרק ג'):

שמוא יאמר אדם: הואיל והקנאה והתאוה והכבוד וכיוצא בהם דרך רעה הן, ומוציאין את האדם מן העולם, אפרוש מהן ביותר ואתרחק לצד האחרון, עד שלא יאכל בשר ולא ישתה יין, ולא ישא אשה, ולא ישב בדירה נאה, ולא ילבש מלבוש נאה, אלא השק והצמר הקשה וכיוצא בהן, כגון כהני העובדי כוכבים - גם זה דרך רעה היא ואסור לילך בה. המהלך בדרך זו נקרא חוטא... לפיכך צוו חכמים שלא ימנע אדם עצמו אלא מדברים שמנעתו התורה בלבד. ולא יהא אוסר עצמו בנדרים ובשבועות על דברים המותרים. כך אמרו חכמים לא דייך מה שאסרה תורה אלא שאתה אוסר עליך דברים

אחרים. ובכלל הזה אלו שמתעניין תמיד אינן בדרך טובה. ואסרו חכמים שיהא אדם מסגף עצמו בתענית. ועל כל הדברים האלו וכיוצא בהן צוה שלמה ואמר "אל תהי צדיק הרבה ואל תתחכם יותר למה תשומם":

אם כן, האם טוב לפרוש על מנת שלא להיות גס, או שאין זה טוב?

התשובה היא שזה תלוי בכל אדם לגופו. זה גם טוב וגם לא טוב, והאיזון שונה מאדם לאדם, ועל כל אדם להכיר את עצמו, ולפי זה להחליט האם ועד כמה עליו לפרוש. לכן אומר הרמב"ם שצוטט בהלכות נדרים "מי שנדר נדרים כדי לכוון דעותיו ולתקן מעשיו הרי זה זריז ומשובח... ובנדרים אלו וכיוצא בהן אמרו חכמים "נדרים סייג לפרישות": אם האדם נודר ופורש על מנת לכוון את דעותיו, וליצור בתוכו את האיזון הנכון - זה דבר טוב.

על מנת לכוון דעותיו

מהי כוונת הרמב"ם באומרו "כדי לכוון את דעותיו"? מתי נכון לידור ולפרוש ומתי לא? במילים "כדי לכוון דעותיו", הרמב"ם מתכוון למה שהוא עצמו מרחיב ומבאר בהלכות דעות:

כפי שהובא לעיל, בהלכות דעות הרמב"ם כתב שאל לו לאדם לנדור ולפרוש. אמנם את הדברים הללו הרמב"ם כתב כדרך האמצע, ה'מידה הבינונית' שהאדם צריך לכוון אליה. וכפי שהוא כותב שם, בתחילת הלכות דעות:

דעות הרבה יש לכל אחד ואחד מבני אדם... ויש שהוא בעל תאוה, לא תשבע נפשו מהלך בתאוותה, ויש שהוא טהור גוף ביותר, לא יתאוה אפילו לדברים מעטים שהגוף צריך להם... הדרך הישרה היא מידה בינונית שבכל דעה ודעה, מכל דעות שיש לאדם, והיא הדעה שהיא רחוקה משני הקצוות רחוק שווה, ואינה קרובה לא לזו ולא לזו.

האדם לא צריך להיות בעל תאוה מצד אחד, ומצד שני לא טוב שהאדם לא יתאוה "אפילו לדברים מועטים שהגוף צריך להם". אבל כל זה מצד דרך האמצע. לפעמים על האדם להטות את עצמו לצד אחד, על מנת להגיע לדרך האמצע, וכמו שכתוב הרמב"ם שם בהמשך דבריו (פרק ב'):

בני אדם שנפשותיהם חולות, מתאווים ואוהבים הדעות הרעות; ושונאים הדרך הטובה, ומתעצלים ללכת בה, והיא כבדה עליהן למאוד, לפי חוליים... וכיצד היא רפואתם: מי שהוא בעל חמה - אומרים לו להנהיג עצמו שאם הוכה וקולל, לא ירגיש כלל, וילך בדרך זו זמן מרובה, עד שתיעקר החמה מליבו. ואם היה גבה לב - ינהיג עצמו בביזיון הרבה, וישיב למטה מן הכול, וילבוש בלויי סחבות המבזין את לובשיהן, וכיוצא בדברים אלו. עד שיעקר גובה הלב ממנו, ויחזור לדרך האמצעית, שהיא דרך הטובה; ולכשיחזור לדרך האמצעית, ילך בה כל ימיו. ועל קו זה יעשה בשאר כל הדעות:

כלומר על מנת שהאדם "יכוון את דעותיו" עליו לנטות מדרך האמצע על מנת למצוא בתוכו את האיזון הנכון. לכן כתב הרמב"ם בהלכות נדרים שמי שנודר על מנת לכוון את דעותיו הרי זה זריז ומשובח. בנוסף, לפעמים באמת ראוי לאדם להיות נוטה מעט לצד אחד, וכפי שכותב הרמב"ם שם (בפרק א'):

כל אדם שדעותיו כולן דעות בינוניות ממוצעות, נקרא חכם; ומי שהוא מדקדק על עצמו ביותר ויתרחק מדעה בינונית מעט לצד זה או לצד זה, נקרא חסיד.

אם כן, השאלה האם טוב לאדם לנדוד ולפרוש על מנת שלא להיות גם - תלויה בכל אדם בפני עצמו.

אמנם להלכה נפסק שאסור לנדוד כלל, וכמו שכתוב בשולחן ערוך (יו"ד רג, א) "כל הנודר, אף על פי שמקיימו, נקרא רשע ונקרא חוטא". אבל לפעמים האדם לא נודר, אלא מכוון את עצמו בצורה חזקה לצורת חיים מסויימת על מנת לפרוש ולא להיות גם. הכוונה כזו יש בה צד טוב ויש בה צד לא טוב, וכל אחד צריך ליצור את האיזון הנכון בתוכו.

נזיר חוטא, נזיר קדוש

שני הצדדים של הפרישות נמצאים בצורה חזקה באחת הדוגמאות שהרמב"ם הביא - שתיית יין. מצד אחד יין "משמח אלוקים ואנשים", ולכן כוס של ברכה נתקנה על היין; אבל מצד שני יין עלול להביא את האדם למצב נמוך וגס מאוד, ועל האדם להתרחק מכך, וכמו שאמרו חכמינו (סוטה ב). "...יזיר עצמו מן היין", ומפרש רש"י "שהיין מביא לידי קלות ראש".

לכן לגבי יין, השאלה האם טוב שהאדם יפרוש ממנו או לא, מצויה בדברי חכמינו (יא.) ביתר שאת ובצורה קיצונית יותר, כאשר לדעה אחת על הפורש מן היין נאמר בתורה 'קדוש', ולדעה אחת על הפורש מן היין נאמר בתורה 'חוטא':

ר' אלעזר הקפר ברבי אומר: מזה תלמוד לומר "וכפר עליו מאשר חטא על הנפש"¹²? וכי באיזה נפש חטא זה? אלא שציער עצמו מן היין. והלא דברים קל וחומר: ומה זה שלא ציער עצמו אלא מן היין נקרא חוטא, המצער עצמו מכל דבר ודבר על אחת כמה וכמה. ר' אלעזר אומר: נקרא קדוש, שנאמר (במדבר ו, יא) "קדוש יהיה, גדל פרע שער ראשו". ומה זה שלא ציער עצמו אלא מדבר אחד נקרא קדוש, המצער עצמו מכל דבר על אחת כמה וכמה.¹³

אם כן, אפילו ביין, שעלול למשוך את האדם להיות גס מאוד, מצינו בדברי חכמינו דעה שלא טוב לפרוש ממנו, וכן להיפך: אפילו ביין, שהוא משמח אלוקים ואנשים ומרכזי מאוד בלוח השנה היהודי - מצינו בדברי חכמינו דעה שטוב לפרוש ממנו. המחלוקת הזו עוד יותר ממחישה את הנאמר לעיל, שהשאלה אם פרישות היא דבר טוב או לא טוב תלויה בכל אדם בפני עצמו, וכל אחד צריך למצוא את האיזון הנכון בתוכו.

נדרי עינוי נפש

בדרך כלל, מי שנדר נדר עליו ללכת לחכם על מנת להתיר את נדרו. אמנם יש נדרים מיוחדים בהם גם הבעל והאבא יכולים להפר את הנדר, והם נקראים 'נדרי עינוי נפש'. נדרים שיש בהם עינוי נפש הם נדרים על הנאות כמו אכילה ורחיצה וסיכה וכדומה. נדרים כאלו קשורים לצרכים הבסיסיים של האדם, ולכן גם הבעל והאבא יכולים להפר אותם, ולא רק החכם יכול להתיר אותם.¹⁴

כפי שנכתב בתחילת המאמר, קושי נפשי שגורם לאדם לרצות לא לאכול שכיח יותר אצל נערות. ההקבלה במאמר הזו בין ההחלטה לא לאכול לבין נדר,

היין על מנת לכוון את דעותיו הרי זה זריז ומשובח, וכפי שהוסבר בפנים.
¹⁴ ראה יורה דעה רלד, נח.

¹² במדבר ו, יא.

¹³ אמנם הרמב"ם בהלכות דעות (ג, א), פסק כר' אלעזר הקפר, אבל מצד שני פסק במפורש בהלכות נדרים שהמזיר עצמו מן

מתאימה לכך שבנדרי עינוי נפש יש דינים מיוחדים אצל נערה ואשה. אצל אשה, ועוד יותר אצל נערה, שכיחים יותר נדרי עינוי נפש, ולכן יש דינים בדיני נדרים שמכוונים אליהן.

ג. על כל 'קערה' של תשומת לב - כפית אחת של אוכל

הרצון של הנערה שלא לאכול נובע מרגישות ורצון שלא להיות גסה. על ההורים לשים לב לצדדים הטובים שיש ברגישות הזו, ולא להתעלם מהם.

כאמור, כיוון שהנערה רוצה שההורים ירצו אותה וירצו את הרגישות שלה, אי אפשר לומר לה רק לאכול. על ההורים בעיקר לתת הרבה יחס ותשומת לב ואהבה, כך שהנערה תרגיש שרוצים אותה, וכך היא תוכל לרצות בלי לחוש שזה גס. אפשר לומר שעל כל 'קערה' של תשומת לב, צריך לתת כפית אחת של אוכל.

כאשר ההורים יתנהגו בצורה כזו, הם ישדרו לנערה שהם רוצים אותה, ורוצים את הרגישות שלה. הם לא חושבים שלאכול זה יותר חשוב מאשר רגישות, אלא להיפך: בגלל שהם אוהבים אותה ורגישים אליה, לכן הם רוצים שהיא תאכל. כלומר בצורה כזו ההורים משדרים לנערה שני דברים: גם שהרגישות שלה היא מאוד חשובה, וגם שרגישות גורמת לרצות ולא גורמת לא לרצות, שהרי בגלל שהם אוהבים אותה הם רוצים אותה, ורוצים שהיא תרצה.

שני הדברים הללו שההורים משדרים, נובעים משני החלקים של ההדרכה 'לתת על כל קערה של תשומת לב כפית אחת של אוכל'. תשומת הלב משדרת לנערה שרוצים אותה ואת הרגישות שלה, ולא רק מדרבנים אותה לאכול; כאשר יחד עם התשומת לב ההורים גם רוצים שהנערה תאכל כפית של אוכל הם משדרים לה שטוב לרצות, ורצונות חזקים הם הבעה של רגישות ולא של חוסר רגישות.

לרצות זה דבר טוב ורגיש

כפי שנכתב למעלה, מצד אחד הנערה רוצה לא לרצות כי נראה לה שלרצות זה גס ולא רגיש, ומצד שני הנערה מחליטה לא לרצות בתוקף מאוד גדול. הרצון לא לאכול הוא לא רצון פסיבי, אלא רצון אקטיבי וחזק, אלא שהוא חבוי בתוך הרגישות.

כאשר ההורים רוצים לשדר לנערה שהם מאוד רוצים אותה, הם צריכים לשדר זאת גם ביחס לרגישות שלה, וגם ביחס לרצון התקיף שחבוי בתוך הרגישות: מצד אחד על ההורים לשדר לנערה שברגישות שלה יש דברים טובים, וזה לא טוב להיות גם, ולכן הם בעיקר מקדישים לה הרבה תשומת לב, ולא רק אומרים לה שהיא צריכה לאכול. אבל בתוך הרגישות הזו ההורים צריכים לשדר לנערה גם שזה טוב לרצות בתוקף, שכן גם זה חלק מהאישיות שלה. אבל כיוון שאצל הנערה הרצון התקיף חבוי בתוך הרגישות, גם אצל ההורים הרצון התקיף צריך להיות חבוי בתוך הרגישות, ולכן כפית אחת של אוכל צריכה להיות טמונה בתוך 'קערה' של תשומת לב.

כיוון שעל ההורים לשדר לנערה גם שאפשר וטוב לרצות, לכן טוב שדווקא האבא יהיה דומיננטי ועיקרי בהתייחסות לנערה. כאמור, אצל האיש התוקף של הרצון גלוי יותר מאשר אצל האשה, והוא מרגיש שטוב לרצות, בלי שיהיו לו שאלות על זה. כאשר האבא גם מעניק לנערה תשומת לב, אבל גם בסופו של דבר אומר לה לאכול - הוא משדר לה שטוב לרצות, ורצונות חזקים ותקיפים יכולים להיות גם טובים ורגישים. האבא מטפח גם את הרגישות שלה וגם את הרצונות שלה, וזה משדר לנערה שאין סתירה בין הרגישות לבין הרצונות.

לכן כאשר האב מפר את נדרי בתו, כפי שהובא לעיל, יש בזה שתי התייחסויות: בכך שהאבא שומע את הנדר של בתו ומתייחס אליו, הוא מראה בזה אכפתיות ורגישות, ובכך שהאבא מפר את הנדר הוא משדר לנערה שלענות את הנפש זה לא טוב, ואין צורך לנדור¹⁵.

צריך לדון בכל מקרה לגופו

עד כאן עסקנו בקושי נפשי בו נערה (בעיקר) רוצה לא לאכול. אמנם בדרך כלל הבעיה הזו 'יושבת' על בעיה קודמת לה, כאשר החרפה של הבעיה הראשונה יוצרת את הרצון שלא לאכול. כלומר לנערה יש קושי עם ההורים או קושי עם

מצד בחינת אבא אין צורך לנדור, כי הרצונות התהפכו לרצונות טובים שה' רוצה בהם "וזהו שהאב מפר ומהפך חשוכא לנהורא".

¹⁵ וראה לקוטי תורה לפרשת מטות פה, א, שמצד בחינת אמא טוב לנדור על מנת לפרוש מתאוות ולעשות 'אתכפא', אבל

הסביבה או תפיסה לא נכונה, או שהיא עברה איזה אירוע קשה וכדומה, וזה מה שגורם את הרצון שלא לאכול.

לפעמים, בגלל הזיקה החזקה שיש בין שתי הבעיות, כאשר מתייחסים בצורה נכונה לרצון לא לאכול, כפי שהוסבר כאן במאמר - זה יכול לפתור לגמרי גם את הבעיה הראשונה, שיצרה את הקושי הזה. אבל לפעמים אין אפשרות לטפל רק בבעיה השנייה, וצריך לטפל בבעיה הראשונה, כאשר בבעיה הראשונה צריך להתייחס לכל מקרה לגופו¹⁶.

תוך כדי שההורים מעניקים תשומת לב, ותוך כדי הדיבורים של ההורים עם הנערה, אפשר לפעמים להרגיש איזה מקום או איזה אירוע גורמים לנערה לרצות לא לאכול, ולהתייחס אליו.

הפרת הנדר והתרת הנדר

תשומת הלב לכל מקרה לגופו מקבילה להתרת הנדר על ידי החכם.

כפי שהוזכר לעיל, בדרך כלל חכם מתיר את הנדר, ואצל נערה שנודרת נדרים שיש בהם עינוי נפש - גם בעלה ואביה יכולים להפר את נדריה. אלא שיש הבדל בין התרת הנדר על ידי החכם לבין הפרת הנדר על ידי הבעל והאב:

בעלה ואביה של הנערה יכולים להפר את הנדר ללא קשר לסיבה שגרמה לנדר. לעומת זאת, חכם צריך להבין את הסיבה של הנדר, ולהסביר למה באמת אין

אם כן, יש כאן שתי בעיות שכרוכות זו בזו: הבעיה הגלויה יותר לעין היא הרצון לא לאכול, שנגרם לנערה רגישה מכך שדוחקים בה לא להיות רגישה. הבעיה הזו 'יושבת' על קושי נוסף, ההתמודדות המשותפת של ההורים והנערה עם הקושי של ההורים. לפעמים אם מטפלים ברצון שלא לאכול בצורה טובה, וההורים משדרים לנערה שזה טוב להיות רגישה, הבעיה הראשונה נפתרת ממילא: הרי אם ההורים מאפשרים לנערה להיות רגישה, ממילא הם לא משדרים לה שעליה לא להיות רגישה לקושי שלהם, ושתי הבעיות נפתרות כאחת. אבל לפעמים יש צורך למצוא את הקושי שגורם לבעיה השנייה, כי הטיפול בבעיה השנייה לא פותר את הבעיה.

¹⁶ לדוגמה: לפעמים ההורים מתמודדים עם קושי רציני בחייהם. הנערה שמה לב לקושי של ההורים, וזה גורם לה להיות רגישה אליו. ההורים לא רוצים שהנערה תהיה שותפה לדאגה שלא קשורה אליה והיא לא יכולה לעזור בה, ולכן הם מנסים להעלים את הקושי מהנערה, ובכך הם משדרים לה שעליה לא להיות רגישה, אלא להתנהג כרגיל. כאשר כך ההורים נוהגים, לפעמים מעבר לקושי של ההורים, נוסף כאן קושי של תקשורת לא טובה בין ההורים לנערה, כאשר ההורים משדרים לנערה לא להיות רגישה, וזה עלול לגרום לרצון לא לאכול.

צורך בנדר. כלומר הפרת הנדר על ידי הבעל והאבא מתייחסת לנדר עצמו, ולעומת זאת התרת החכם מתייחסת למה שגרם את הנדר, והסיבה שגרמה את הנדר היא בכל מקרה לגופו.

כאמור, בדרך כלל קושי שגורם לנערה לרצות לא לאכול, נובע מקשיים ומחוויות לא נעימות. אם הנערה היתה יודעת בעצמה להגיב בצורה נכונה לחוויה, היא לא היתה צריכה 'לנדר' ולהכניס את עצמה לצורת חיים כזו. על ההורים, או על היועץ שאליו פונים, למצוא את הנקודה שמעוררת את הקושי הזה, בכל מקרה לגופו, ולמצוא את הדרך להסביר לנערה שבאמת הנדר הזה לא נצרך. הנטייה הנפשית להיות רגישה ולא גסה היא נטיה טובה ונכונה, ואפשר להגיע אליה גם בדרכים אחרות.

נהנית?

רוצה לקרוא עוד?

מגוון חזכרות של הרב למכירה באתר 'שיבת
עוד יוסף ח'

ובטלפון 058-5277427

שׁו"ת בעבודת ה' בישיבת דורשי יחודך

שימו לב: שאלה נוספת בהמשך!

שאלה: תכננו השבוע ליסוע לכפר חב"ד לשבת לרב יצחק, ואמרו לנו שאם הרב טרח לומר שלא יהיה שיעור, כנראה שהוא לא בדיוק מזמין אותנו לבוא. מה עושים?

תשובה: אנסה להסביר קצת את המושג "התקשרות לצדיק", או "נסיעה לצדיק". זה מושג שמוכר היום גם בחב"ד, גם בברסלב, וגם הרבה חסידויות אחרות שפחות עממיות ויותר קהילתיות.

הענין של התקשרות לצדיק הוא משהו חשוב, משהו שבעצם כנס לעם ישראל חזק בצורה מאד מיוחדת מאז הבעל שם טוב. אני רוצה לקחת נקודה מסוימת בתוך זה (כדי שזה יהיה קשור לשאלה), משהו שגם הרבי דיבר עליו כששאלו אותו פעם על ההתקשרות החזקה אליו, הוא אמר – מה אכפת לך שאנשים אוהבים אותי? יש אהבה גדולה, מה רע שאוהבים? אז צריך להרגיש שזה טוב שיש אהבה כזו, אהבה עמוקה. כשאדם מרגיש שיש אהבה עמוקה – זה מאד משנה את החיים שלו. הוא לומד מה זה אהבה עמוקה.

האהבה נובעת מאמון, אנשים מרגישים שכשאתה אוהב את הצדיק והוא אוהב אותך באהבה אמיתית – הוא לא רוצה רכוש. הרבה פעמים מנהיג – כשיש לו הרבה אנשים – מתחיל להיות רכושני. איזה איסור יש שמראה שאסור למנהיג להתייחס לאנשים כאל רכוש? באיסור לספור את העם. דוד חטא בזה. הוא ספר כשהיו לו הרבה אנשים (עיין ברמב"ן בפרשת במדבר בענין הזה), הקב"ה לא אוהב את זה שאתה סופר את האנשים כדי לדעת שיש לך הרבה.

מה ההבדל בין מנהיג שסופר לבין הקב"ה שסופר? כשהקב"ה סופר – הכוונה שהוא מתייחס לכל אחד בנפרד, רוצה כל אחד בנפרד. כשמנהיג סופר

ורוצה לדעת את הכמות שיש לו – אז הוא 'סופר' רק את עצמו בלשון של היום, להראות כמה הוא גדול מכולם. ככל שמנהיג יותר גדול – כך יש יותר חשש שהוא יסתכל על אנשים (בדקות) כאל רכוש שלו.

צריך מאד להיזהר מזה. זה לא רק שהמלך רוצה להרגיש שהם רכוש – גם האנשים רוצים להרגיש רכוש. למה? כי הם רוצים להרגיש שהם חלק ממשהו גדול. יוצא שלמרות שהם הפכו להיות רכוש – הם נהנים מזה שהם חלק ממשהו גדול. אז לכאורה כולם מרויחים, כולם מבסוטים, אז מה הבעיה? אבל באמת זה לא טוב.

מי שמרגיש חזק מזה שהוא חלק ממשהו גדול – הוא בעצם מרגיש שהקב"ה מיותר, ולא ה' הוא הנותן לך כח לעשות חיל, אלא הציבור, 'אנחנו'. כשדוד המלך סופר – כמה יש לו? כמה הוא הצליח לספור? הוא באמת ספר הרבה, קצת יותר ממליון. אז הוא בעצם אומר ששאלו שרצה לתפוס את הציבור חזק הגיע לפחות ממני, שלא רציתי והגעתי להמון. ספרתי 1,300,000.

אז רוצים לבוא אל הרב לשבת כי יש אהבה, אבל באהבה יש שני צדדים, וצריך לחשוב מה מתאים ומה לא מתאים. לנהל את זה נכון – אני באמת לא יודע, לרב יש כל מיני עניינים – לפעמים הוא מאד שמח ולפעמים מאד קשה לו. זה מוליד משהו חיובי בנפש – זה שיש אהבה ורצון, ושמים לב כמה אוהבים מישהו שיודע לאהוב, מישהו שיודע לא להתייחס לבני אדם כאל רכוש אלא או להיות מרוכז בטובת היחיד לגמרי או להרגיש שכולנו חלק מהקשר לה' לגמרי לגמרי, אבל לא איזה קיבוץ גדול – כך וכך יש לי. אצל הרב יצחק אי אפשר אפילו לספור כי אתה לא יודע את מה לספור – אפשר לא לספור כלום, אפשר לספור אחרת, 'אשר לא ימד ולא יספר'.., זה סימן טוב, יש בזה משהו מאד טוב.

קודם כל זה משמח שאנשים רוצים ליסוע, לחשוף בנפש מקום של אהבה פנימית, אהבה אמיתית, על ידי זה שרואים מישהו שההתקשרות שלו לאנשים – וממילא שלהם אליו – היא ממש מיוחדת (ברוך ה' שאנשים שמים לב לזה). או שהוא לגמרי בתוך הבן אדם שהוא אוהב, הוא לא נתון בעצמו אלא הוא נתון לגמרי בבן אדם, הוא ממש נמצא איתו, הוא מדבר אליו ומתייחס אליו; או שהוא לוקח אותו לגמרי לקב"ה, הוא לא לוקח אותו אליו, הוא תובע ממנו ומגלה אצלו איך

שהבן אדם רוצה להיות עם מסירות נפש גמורה, עם ביטול גמור לה'¹⁷. באמת זה מאוד מאוד חשוב להתקשרות הזו.

אז למעשה אני לא יודע, אבל זה שאפשר לתת אמון – הרבה אנשים מרגישים שהאזירה היום באופן כללי בעולם היא שקשה לבן אדם לתת אמון באנשים. קשר לצדיק זה הכוונה שאפשר לתת אמון, אנשים יכולים לתת אמון אחד בשני, הוא נותן אמון באנשים, מצפה שאנשים יתנו אמון בו, גורם שאנשים יפתחו את המקום הזה בנפש – מועיל לשלום בית, לילדים, לגידול החברה ולגידול הקהילה. שבעזרת ה' איך שלא תכריעו – שתרויחו כמה שיותר.

שאלה: לפני שבועות הרב יצחק העביר שיעור עבור מנתח ערבי (לקראת איזה הרצאה שהוא העביר בשבועות)¹⁸ – איך עם מסתדר עם היחס של הרב לעבודה עברית.

תשובה: מישהו הביא לי עכשיו כתבה שכתבו על דוד ליבי שנהרג בעזה לא מזמן (בנו של אליאב יבלדחט"א). הוא כתב – אני רוצה להודות לך, ורוצה להסביר על מה אני מודה כי אנחנו לא יודעים להודות לך ולאנשים כמותך. ואז הוא מסביר איך בצה"ל כל העבודות של הכלים הכבדים הללו הם בעיקר על ידי לא יהודים. גם ההלחמות והריתוך וכל הפעולות הללו – בצה"ל היום בעיקר משתמשים בעובדים של חברות שעושים את זה. ואז הגיעה המלחמה, והיחידים בכל המדינה שיודעים להפעיל באגרים בצורה נורמאלית והם חדורי שליחות – זה רק נוער הגבעות שדגל בעבודה עברית – אלה היחידים. צה"ל בכלל לא בענין, ולא חשב שכך צריך לעבוד, אבל הם ראו שזה מה שצריך לעשות – אז הם לא מחשבים האם זה מסתדר עם הראש של צה"ל או לא, ולמרות שהיו הרבה פעמים בהתנגשות – לא משנה. שוב –

¹⁷ לפני כשנה אחד התלמידים כאן בישיבה כתב משהו בענין משהו שהרב יצחק אמר, והרב יצחק קרא את זה וענה על זה תשובה מאוד חריפה. אז אדם שלא מספיק קשור יכול להרגיש נפגע, אבל אותו בחור היה מאוד שמח, הוא הרגיש כמה הרב מתייחס אליו מאוד חזק, וגם כמה הוא מדקדק איתו כחוט

¹⁸ התפרסם בגליון נפלאות פרשת נשא.

אז עבודה עברית – אנשים היום חושבים שזה נחמד, אבל הנושא הזה של עבודה עברית – הרב יצחק דיבר עליו בצורה מאד מאד חזקה. וכמה שהוא דיבר עליו בצורה מאד חזקה ואמר שזה משהו עקרוני – הוא אמר שזו רק מידת חסידות ליחידים. בסופו של דבר זו מידת חסידות, כך הוא אמר. הוא הקפיד לאזן את זה.

אותו דבר – ללמד גויים. מהפכה רביעית זה מה שצריך – אבל, צריך לבדוק. למה אני אומר את זה? כי זה קשור למה שענינו בתשובה הקודמת: הרב יצחק רוצה שאנשים יעשו הרבה מידת חסידות. זה לא שאתה חייב, אלא שאתה עושה כי אתה באמת רוצה את מה שאתה עושה. ניתן אולי דוגמא מהיום – אנשים שנמצאים היום ביהודה ושומרון, בגבעות, וכדומה – מסתכנים סיכון, והם לא צריכים שמישהו אחר יכבד אותם, הם מרגישים שמה שהם עושים זה טוב ונכון וזהו. אבל אם אתה הולך ומוסר את הנפש ואתה מרגיש אחרי זה שאתה צריך שכולם יכירו בך וכו' – זה פחות טוב. יותר טוב כשאתה מרגיש שיש באמת זכות להילחם בעזה. להגיד אחרי זה שאתה רוצה "שיוין בנטל" וכדו' – זה הפוך ממה שצריך. אתה רוצה להילחם – תילחם, זה טוב, זכות גדולה, אני לא זכיתי אבל מי שזוכה – זה זכות גדולה. אבל אחרי זה להגיד שיוין בנטל זה להפוך את זה לנטל במקום זכות. טוב שאנשים ירגישו שהם אוהבים את הקב"ה ומסורים לו וזהו. את זה קיבלנו מהרב יצחק – שנהיה מסורים לה', כל אחד כמה שהוא יכול, כמה שהוא עבד על עצמו, כמה שהוא קיבל מרבותיו.

אחרי שאמרתי את הקשר למה שאמרנו בתשובה הקודמת – אני רוצה להסביר את הענין הזה של מהפכה רביעית ועבודה עברית. נגיד את זה קצת חריף: רוב האנשים שמדברים על הגויים חושבים שצריך להפיץ להם שבע מצוות, לכאורה אסור ללמד גויים תורה. הרב יצחק לא מדבר על שבע מצוות, לא שהוא לא בעד שבע מצוות, אבל בעיקר הוא מדבר על לימוד תורה לגויים – זה היה אסור, והיום – לא רק שזה מותר – זה הידור, מידת חסידות. מה בעצם זה מייצר אצל הגויים? מה הוא רוצה מהם? שיעשו מה שהם חייבים? לא, כמובן שהוא גם רוצה שיעשו מה שהם חייבים – אבל במהפכה הרביעית הוא רוצה לתת להם שירצו להיות כמו יהודים. זהו. תרצו להיות קשורים לקב"ה, זה מה שאני רוצה, זה העיקר. העיקר שתצו להיות קשורים לקב"ה, ולכן אני בא ואומר לכם מהפכה רביעית זה מידת

חסידות, ועבודה עברית זה מידת חסידות, כלומר – הידור, מעבר למה שצריך. אתה עושה עבודה עברית – זה מטפח בתוכך את ההתקשרות המאד מאד חזקה לשיבה לארץ, לאחדות בתוך עם ישראל, ולכל המצוות שהרב יצחק מדבר עליהן בקשר לעבודה עברית. אותו דבר זה גם מהפכה רביעית – שהגויים ירגישו שיש להם רצון, לעורר להם את הנקודה שבה הם רוצים לעבוד את ה'. מה שהם חייבים – זה אחרים יכולים גם להגיד, אבל הרב יצחק רוצה את החלק שהוא מעבר.

לכן כשאתה אומר שבלייל שבועות הוא יגיד שיעור – הוא נהנה דוקא מזה. הוא רוצה שיהיה חוש במה שאנחנו, היהודים, מרגישים. יש 'אקדמות', שאומרים בשבועות לפני העליה לתורה, אז יש שם ששואלים את עם ישראל – למה התמסרתם כל כך? מה רציתם בזה שהתמסרתם לקב"ה כל כך? אנחנו רוצים ללמד אותם שאנחנו באמת אוהבים את הקב"ה. ללמד אותם תורה זה לתת להם חוש בכמה אנחנו אוהבים את הקב"ה לגמרי. אנחנו רוצים שיהיה להם חוש בזה, שנזכה להדר גם בעבודה עברית וגם במהפכה רביעית.

שאלה: עדיף לחפש רופא שיניים יהודי עבור הילדים? תשובה: נראה לי שכן, אפילו מהצד המקצועי הכי פשוט. אבל אני חושב שאצל הרב יצחק זה עבד הפוך – אם היו שואלים אותו לכתחילה הוא היה אומר שעדיף ללכת ליהודי, אבל בסוף בהשגחה פרטית דוקא הדמות הקיצונית בעולם היהודי התגלגלה להיות מטופלת בטיפול הכי קריטי אצל גוי, ערבי. הוא הסתכל עליו ואמר – וואלה, השגחה פרטית, הקב"ה עשה בכוונה שאהיה שם – ודיבר על זה. להגיד שעכשיו כל אחד ככה צריך לעשות? לא זו הכוונה, על כגון זה נאמר "אל יהי שוטה לעסוק בהעלאת המידות של המחשבה זרה כנודע, כי לא נאמרו הדברים ההם אלא לצדיקים...".

"מצווה לגלות זאת החכמה"

(האר"י הקדוש)

כיצד לומדים את האר"י הקדוש?

הילולת האר"י

ביום רביעי בלילה, מוצאי ה' אב, בשעה 21:30 בקלויז, רחוב בעל
השאילתות 15

שיעור מעמיק ויסודי מפי הרה"ח יצחק שפירא שליט"א

בנושא השוואה בין הדרכים השונות בלימוד כתבי האר"י
(בעל התניא, בעל הלשם, בעל הסולם ועוד)

יתכן ויתקיים שידור חי
לפרטים 0537246111

שימו לב: ייתכן שההתוועדות תעבור לצפת!

מומלץ להתעדכן לפני ההתוועדות בטלפון - 0537246111